



Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

La importància de l'art i les humanitats

En els darrers anys, les humanitats i l'estudi de les arts està en retrocés potser motivat per la falta de sortides professionals en un món cada vegada més informatitzat i pràctic. Tanmateix, les disciplines d'arts i humanitats són importantíssimes per entendre el món que ens envolta i gaudir d'allò que tenim com a societat humana: la cultura.

La darrera de la cua

♦ Maria de Lluç Soler Manera *



Durant molts anys i encara avui en dia, s'ha tendit a considerar que la matèria d'Educació Artística és de menys importància que les altres del currículum escolar, tal vegada perquè no té un caràcter memorístic ni tancat. També s'ha creat la idea errònia que només és competent en aquesta matèria l'infant que presenta habilitats i qualitats

artístiques. Tal consideració està relacionada amb el fet de pensar que es tracta d'una assignatura de caràcter manual i no teòric.

Cal valorar que si es treballés la Història de l'Art ja des de l'etapa de primària com una matèria més del currículum, es tindria un cert coneixement i una major consciència del patrimoni, fet que conduiria, inevitablement, a la implicació de la societat en la salvaguarda i difusió d'aquest com a identitat i herència col·lectiva.

També és precís considerar que



les noves tecnologies han limitat el coneixement del patrimoni artístic i cultural a la xarxa i, per tant, s'ha reduït la presencialitat. En general, la gent no visita art, exceptuant esdeveniments concrets com la Nit de l'Art, que s'ha popularitzat considerablement. Es podria dir que aquest tipus de celebracions resulten iniciatives de caràcter banal i summament promocional de les obres i els artistes, i no pas un esdeveniment en qual s'aprèn a valorar

el patrimoni artístic i cultural.

L'art es troba immers en tot el que ens envolta, amb el que vivim, amb el que ens identifiquem i, sobretot, el que ens acaba identificant com individus d'una època, d'una cultura i d'una generació. És per això que l'Educació Artística

és i ha de ser tractada com una matèria indispensable en la formació dels nins i nines.

No es tracta de crear artistes sinó ciutadans que coneguin, apreciïn i protegeixin l'art i la cultura. És cabdal oferir un bagatge cultural als infants que posteriorment es derivi en la sensibilitat, valoració i implicació en la salvaguarda del patrimoni.

* Historiadora de l'Art

► TEMA

Personatges que marcaren la història

El nou llibre d'Antoni Marimon, que aprofundeix en el paper de Joan March a les eleccions de 1923, ve a eixamplar els nombrosos estudis que s'han fet de la figura del banquer. Un dels personatges més estudiats de la nostra història recent.

L'ascens polític de Joan March

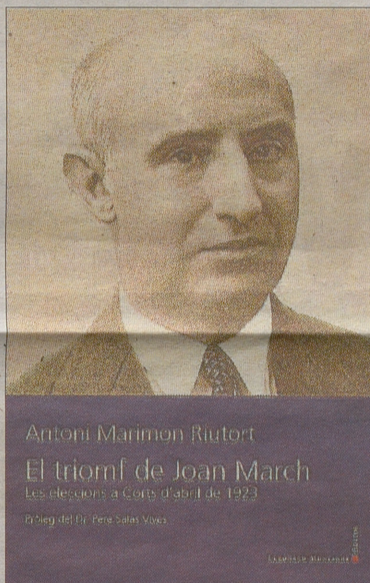
♦ Tomeu Canyelles Canyelles *



Gairebé sis dècades després de la seva mort, la figura de Joan March és encara una font inabastable de recerques, estudis i publicacions que permeten aprofundir en la seva figura i trajectòria des de diferents òptiques. Així ho testimonia obres que van des de una primerenca i controvertida biografia, *El último pirata del Mediterráneo* (1934) de Manuel D. Benavides, fins a volums més recent com *Joan*

March Ordinas. Anècdotes, llegendes i fets curiosos (2016) d'Honorat Bauçà, passant per *Juan March y su tiempo* (1976) de Ramon Garriga, *La irresistible ascensión de Juan March* (1977) de Bernardo Días Nosty o títols fonamentals com els que signa Pere Ferrer Guasp a *Joan March, els inicis d'un imperi financer* (2000) i *L'home més misteriós del món* (2008).

El gruix bibliogràfic augmenta amb la valuosa aportació que realitza Antoni Marimon Riutort, professor d'Història Contemporània a la Universitat de les Illes Balears, amb *El triomf de Joan March. Les eleccions a Corts d'abril de 1923*. Pu-



blicat a finals del 2019 per Lleonard Muntaner Editor, aquesta novetat editorial aporta una perspectiva diferent aprofundint en el moment en el què March, aprofitant la seva riquesa, es submergeix en el panorama

electoral dels primers anys vint per controlar les noves fonts de poder polític oferides pel sistema liberal. Tal i com diu Pere Salas al pròleg, *En Verga* aconseguiria presentar-se davant l'electorat com a una opció renovadora. Per això, nombroses personalitats donaren suport a la seva causa; figures que, paradoxalment, serien repressaliades durant la Guerra Civil i per les que March, tal i com afirma l'autor, no faria res per a salvar la seva vida.

Es materialitzaria, doncs, la seva transició de milionari de les esquerres a financer de l'extrema dreta colpista. El llibre fou presentat el passat 28 de febrer a Can Oleo (Palma) a un acte en el que hi intervingueren Joana M. Seguí, vicerectora de Projecte Cultural de la UIB i els professors Pere Salas i Sebastià Serra.

* Doctor en Història per la Universitat de les Illes Balears.

► TEMA

Conflictivitat social

La Germania de Mallorca fou una revolta que enfrontà els menestrals, el poble de la ciutat de Mallorca i els aliats amb la part forana de l'illa amb l'alta noblesa i altres estaments ciutadans privilegiats. La revolta esclatà el 1521 i fou cruentament sufocada per les tropes de Carles I i se saldà amb una forta repressió.

150 anys de la commemoració de les Germanies a Palma

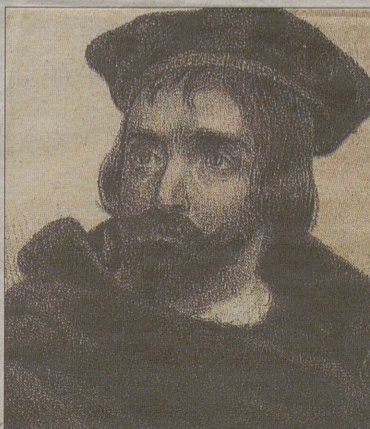
♦ Catalina Martorell Fullana *



Ara fa 150 anys que els republicans federals proclamaren fill il·lustre un dels caps de la Germania, el pare Joan Crespí, i celebraren una gran festa reivindicativa en honor als agermanats el 7 de febrer de 1870 (amb la intenció de desmar-

car-se de la festa del 31 de desembre). Recordaren l'alçament dels menestrals i reivindicaren les figures de Joanot Colom i Joan Crespí com a símbol contra la monarquia de Carles V i dels qui lluitaren i moriren en defensa de la democràcia, els drets i les llibertats del poble mallorquí.

A Mallorca, i a Palma en concret, després de la Revolució del 1868 el republicanisme prengué força i



aconseguí el govern municipal de Ciutat. En la seva lluita contra la monarquia i el centralisme, els republicans mallorquins cercaren els seus propis referents històrics i els trobaren en els agermanats, tal com havien fet també els valencians commemorant els agermanats o els castellans amb els comuners.

A més de la proclamació com a

fill il·lustre de Joan Crespí, es col·locà una làpida commemorativa que avui encara podem veure a la plaça del Rosari i s'edità un estudi sobre els agermanats per part de Pere d'Alcàntara Penya. Pel que fa a l'altre cap de la Germania, el barreter Joanot Colom, l'Ajuntament progressista del Trienni Esparterista de 1841 el declarà fill il·lustre i el 1865 un altre govern municipal progressista li dedicà un carrer, el que uneix la plaça de Cort amb la plaça Major.

Paga la pena recordar-ho, sobretot quan la cultura política d'esquerra de ca nostra cerca els seus referents i es perd reivindicant i homenajant monarques. Ara més que mai, en el moment en què el desembre d'aquest any 2020 celebrarem 500 anys d'una de les revoltes populars més importants de la nostra història, ho hem de recordar.

* Doctora en Història.